

Forarbejder til den nye danske Straffelov.

Om Professor C. Torps Straffelovsudkasts Kapitler 20 og 21 (Forbrydelser i Familieforhold og Forbrydelser mod Konssædeligheden).

Af Olaf Haaek.

Vor gældende Straffelov har, som bekendt, i Kapitel 16, der overskrives »Forbrydelser mod Sædeligheden«, et Pulterkammer, hvori en Række Forhold, hvis Strafbarhed beror paa ganske forskellige Synspunkter, er samlet sammen. Baade Straffelovskommissionens Udkast (K. U.) og Professor Torps Straffelovsudkast (T. U.) har med Rette udsondret Hovedmængden af de i det nævnte Kapitel indeholdte Straffebud, forsaavidt de overhovedet bevares i Udkastene, i to forskellige Kapitler, der betegnes henholdsvis »Forbrydelser i Familieforhold« og »Forbrydelser mod Sædeligheden« (K. U.) eller — koncisere — »Forbrydelser mod Konssædeligheden« (T. U.), hvorhos Straffebestemmelser af den i Strfls. § 181 omhandlede Art i de to Udkast er anbragt henholdsvis i Kapitlerne om Krænkelser af den almene Sundhed og om Legemskrænkelser.

T. U.'s Kapitel 20 om Forbrydelser i Familieforholdene sammentrænger sit Indhold i 5 Paragraffer, medens K. U.'s tilsvarende Kapitel 21 rummer 16 Paragraffer. De 5 Straffebestemmelser, T. U. paa dette Omraade rummer, er § 190 om Indgaaelse af bigamisk eller paa Grund af Parternes Slægt- eller Svogerskab ugyldigt Ægteskab, § 191 om Vanrøgt, nedværdigende Behandling eller nødforvoldende Forsømmelse af Forsørgelsespligt overfor Ægtefælle, Barn, Myndling o. l. eller Ascendent, § 192 om Forvanskning af

Beviset for en Persons Familiestilling, § 193 om Unddragelse af umyndige fra Forældres eller andre rette Vedkommendes Myndighed eller Forsorg (svarende delvis til Strfls. § 213 om Barnerov, men uden at kræve Unddragelse »ved List eller Magt«, idet det afgørende ikke er en Frihedskrænkelse, men et Angreb paa Familiestillingen, hvorhos Aldersgrænsen med Hensyn til den, Forbrydelsen rammer, er forhøjet fra 15 til 18 Aar), samt endelig § 194 om Blodskam.

Bigamiforbrydelsen — hvormed begge Udkast sammenstillter Ægteskab i de absolut forbudte Grader — og Blodskamsforbrydelsen høre begge til dem, hvor den strafferetlige Bedømmelse gennem Tiderne er undergaaet en stadig stigende Mildhed, der har Sammenhæng med Vanskelighederne ved at begrunde det strafbare i disse Forhold. D. L. 6—13—23 og 14 krævede absolut Livsstraf for disse Forseelser, sikkert ud fra religiøse Synspunkter. Straffelovens Motiver betegner Bigami som en »Løsagtighedsforbrydelse, kvalificeret ved en Krænkelse af Ægteskabet«, medens de ikke omtaler, hvori det strafbare ved Blodskam egentlig er at begrunde; Goos fremhæver ved Siden heraf, at der ved Bigami tillige foreligger en Krænkelse af Samfundet ved Misbrug af Ægteforeningsformen¹⁾. K. U.'s i det hele kortfattede Motiver omtaler som Hovedsynspunktet, at »Ægteskabsinstitutionen« krænkes, men da dette Synspunkt benyttes til at motivere, at Indgaaelsen af et Ægteskab i de absolut forbudte Grader inddrages under samme Strafbestemmelse, synes hermed ikke at være tænkt paa Krænkelsen af det bestaaende Ægteskab, men nærmest paa det af Goos fremhævede Misbrug, hvortil der, hvis den nye Ægtefælle var i god Tro, yderligere kommer Krænkelsen af dennes Person. I Samklang hermed har K. U. § 222, hvis Straf er Arbejdsfængsel uden fastsat Minimum eller Maksimum, en særlig Bestemmelse om, at Straffen, naar en af Parterne har været uvidende om Ugyldigheden, kan stige til 6 Aars Strafarbejde for

¹⁾ Goos: Den danske Strafferets specielle Del I (1895) p. 452.

den vidende Part. Om Begrundelsen af Blodskamsstraffen tier K. U., bortset fra en Paaberaabelse af »den almene Følelse«. Omvendt udtaler Motiverne til T. U. sig ikke om Begrundelsen af Straffen for Bigami og Indgaaelse af Ægteskab i de forbudte Grader, medens det skænker Begrundelsen af Blodskamsforbrydelsen — Strafbarheden af Samlejet mellem de nærstaaende — en udførligere Omtale, forkaster eugeniske Hensyn som det afgørende og søger Hovedgrunden til Strafbarhedens Opretholdelse i den Betragtning, at Familiesamlivets Bevarelse i de rene og tilvante og derfor ønskelige Former kun opnaas, naar Uviljen mod, ja endog en vis Rædsel for Kønsforbindelser mellem saadanne Personer, som her er Tale om, bevarer den nedarvede instinktmæssige Karakter af et kategorisk og ufravigeligt Imperativ.

Naar nu begge Udkastene under samme Straffebestemmelse har Indgaaelse af bigamisk Ægteskab og af Ægteskab i de absolut forbudne Grader, synes denne Sammenstilling at vise, at reelt er for begge Udkastene Hovedsagen ved Bigamiet ikke Krænkelsen af det forud bestaaende Ægteskab, da jo intet saadant foreligger ved det andet dermed sammenstillede Forhold. T. U. har heller ikke accentueret det særlige Synspunkt: Krænkelsen overfor den godtroende Part, der har indgaaet det ugyldige Ægteskab, idet § 190 ikke som K. U. har en særlig højere Strafferamme for Bigamen for dette Tilfælde, men kun har én Bestemmelse: Straffen for den, der »indgaar et Ægteskab, der paa Grund af tidligere bestaaende Ægteskab eller paa Grund af Parternes Slægtskab eller Svogerskab er ugyldigt eller kan eller skal omstødes¹⁾«, er Arbejdsfængsel i indtil 2 (3) Aar, uden noget fastsat Minimum. Det afgørende Synspunkt maa da være, ikke Hensynet til nogen enkelt krænket — den legitime Ægtefælle eller den narrede nye Ægtefælle — men Brudet

¹⁾ Ifølge Motiverne er Ordene »eller kan eller skal omstødes« tilføjede for den Eventualitet, at Familieretskommissionens Udkast til Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opøsning gennemføres, hvorved Begrebet ugyldigt Ægteskab vil forsvinde.

paa Samfundets Interesse i den monogamiske Ordning og i, at nærstaaende ikke ægter hinanden, i Forbindelse med den stedfundne Misbrug af Ægteskabsforeningsakten. De andre Hensyn vil kun virke strafudmaalende. Det er herefter sikkert rigtigt, at der — fælles for begge Udkast — ikke er fastsat noget Minimum af Arbejdsfængsel: tænker man sig f. Eks. et bigamisk Ægteskab, hvor begge Parter er fuldt vidende om Bigamiet, og hvor derhos den legitime Ægtefælle i Aarevis har levet separeret fra Bigamen og var vidende om og for sit Vedkommende billigede, at denne giftede sig paany, et Tilfælde, hvor altsaa kun den samfundsmæssige Interesse i Monogamiets Opretholdelse gør sig gældende, vil der kunne være Trang til at gaa meget langt ned i Straf. Men overfor en modsat Situation, altsaa hvor der foreligger en grov Krænkelser baade overfor den legitime Ægtefælle og overfor den nye, der har været i fuldkommen god Tro, synes paa den anden Side det i T. U. foreslaaede Maksimum af 2 (3) Aars Arbejdsfængsel at være for lavt.

I denne Forbindelse kan der spørges, om ikke den mandlige Bigam, hvor den anden Part var i absolut god Tro, ved Samlejet paadrager sig særskilt og yderligere Straf efter Bestemmelserne i K. U. § 205 og T. U. § 200 om Straf for den, der tilsniger sig Samleje med en Kvinde, der vildfarende anser Samlejet for ægteskabeligt, for hvilket Forhold T. U. sætter Straf af Arbejdsfængsel fra 6 Maaneder indtil 6 Aar, altsaa langt højere Minimum og Maksimum, end § 190 foreskriver for Bigami. K. U.'s Motiver siger, at Bestemmelsen »svarer til« Strfls. § 172, og denne sidste Bestemmelses Udtryk »forleder . . . til at tilstaa sig Samleje ved at faa hende til at antage, at et gyldigt Ægteskab er indgaaet«, er ikke uforenelige med en saadan Fortolkning, om end Motiverne til Straffeloven viser, at der sigtes til andre Tilfælde (Skinægteskab), og om end næppe nogen har tænkt paa at anvende § 172 overfor Bigamen, hvad der heller ikke var Trang til under Hensyn til den høje Straf, som Strfls. § 160 har for Bigami. Men naar T. U., som før nævnt, herfor har et Mak-

simum af kun 2 (3) Aar, synes dette overfor en Bigam, der har arrangeret Bigamiet for at opnaa Samleje med den paa-gældende, der kun vil indlade sig med ham som hans Ægtefælle, urimeligt lavt, naar Forholdet sammenlignes med den, der i samme Øjemed arrangerer et Skinægteskab, og som, naar Samleje derved opnaas, faar den højere Straf efter T. U. § 200. Derfor synes man enten at maatte kræve — som før antydet — at Maksimum for Bigamistraffen sættes op, i det mindste overensstemmende med T. U. § 200, eller at der, naar de fornævnte Betingelser iøvrigt er til Stede, erkendes at foreligge et Tilfælde, hvor baade § 190 og § 200 skal bringes til Anvendelse; dette sidste synes imidlertid ikke at være Tanken i T. U., jfr. Motiverne p. 188, hvor § 200's Omraade betegnes som et meget upraktisk Tilfælde.

Medens K. U. ikke har sat Straf for uagtsomt Bigami, er det sikkert rigtigt, naar T. U. straffer uagtsom Forbrydelse af den i § 190 omhandlede Art, ikke blot af den i Udkastets Motiver anførte Grund, at Handlingen faktisk ofte flyder paa Grænsen mellem Forsæt og Uagtsomhed, men tillige af den kriminaltekniske, at der i mange Tilfælde forholdsvist let af den skyldige vil kunne paaskydes en Mangel paa Forsæt, som man vil være betænkelig ved at forkaste. Strafbarheden er dog indskrænket til grov Uagtsomhed. — Begge Udkast har, sikkert med Rette, strøget den fra Strfl.s § 160 kendte Forskel i Strafferammen for den gifte og den ugifte (vidende) Deltager i Forbrydelsen samt den i § 160 indeholdte Straffebestemmelse for den ugifte, der har indgaaet Ægteskabet uvidende om Hindringen, men fortsætter Samlivet efter at være bleven vidende herom.

T. U. § 194 rammer som Blodskamsforbrydelse kun Samleje mellem Slægtninge i op- og nedstigende Linje og mellem Søskende samt anden Kønsmægelse med en Slægtning i nedstigende Linje under 18 Aar. I Modsætning til Strfl. og K. U. foreslaas Samleje mellem Besvoglede i op- og nedstigende Linje saaledes straffrit, medens Indgaaelse af Ægteskab mellem saadanne Personer

straffes efter Udkastets § 190. Det saaledes foreslaaede Omraade for Blodskamsforbrydelsen er ikke helt konsekvent efter Motivernes Begrundelse af Strafbarheden: hvis Hovedhensynet var af eugenisk Art, kunde man forstaa, at Samleje mellem Søskende maatte erklæres ubetinget strafbart, og at paa den anden Side som Regel kun Avlingsprocessen Samleje var strafbar, men ikke anden konslig Omgang. Men naar Hovedsynspunktet skal være at værne om Familielivets Renhed i de tilvante Former, maa det paa den ene Side erkendes, at et konsligt Forhold mellem Søskende, særlig Halvsøskende, der ikke er opdragne sammen i et fælles Hjem, kan være af en saadan undskyldelig og familiemæssig ufarlig Art, at der bør være Adgang i det mindste til fakultativ Straffrihed, medens det paa den anden Side ikke skønnes, at de i T. U.'s Motiver paaberaabte »praktiske Grunde« bør føre til med en enkelt Undtagelse ikke at straffe anden Konsomgængelse end Samleje; utugtligt Forhold af anden Art f. Eks. mellem Fader og Datter kan jo virke lige saa nedbrydende for Samlivet indenfor en Familie, i hvert Fald, naar det har en grovere Karakter. Medens dernæst intet synes at tale mod, at T. U. stryger Strafbarheden af Konsforhold mellem Svigerforældre og Svigerbørn, da normalt et Familieliv ikke trues ved saadant Forhold, der ogsaa vil være faktisk sjældnere, er det — som ogsaa Motiverne erkender — næppe konsekvent efter Udgangspunktet, at Samleje mellem Stedforældre og Stedbørn ikke henføres under de heromhandlede strafbare Forhold, end ikke i det sædvanlige Tilfælde, at baade Stedbarnet og dets Moder eller Fader boer sammen med Stedfaderen eller Stedmoderen i et fælles Hjem; Praksis viser, at slige Konsforhold, til hvilke der sikkert hyppigere vil findes Tilbøjelighed end til konsligt Forhold f. Eks. mellem Søskende, ikke sjældent etableres og kan virke yderst rystende paa Familielivet, og Motivernes Henvisning til, at ingen har krævet Straf for Konsforbindelser mellem Personer, der staar i Adoptions- eller Plejeforhold til hinanden, synes ikke afgørende. Det maa dog herved erindres, at T. U. Ka-

pitel 21 i § 198 2. Led har en Straffebestemmelse for den, der har Samleje med sit Stedbarn, som er under 18 Aar; men denne Bestemmelse hviler paa Synspunktet om Konsfrihedskrænkelse ved Forledelse af en umyndig og er derfor indskrænket til at gælde Stedfaderen eller Stedmoderen — ikke Stedbarnet — og gælder kun om Samleje (efter § 203 dog ogsaa om anden kønslig Omgængelse) med det umyndige Stedbarn. — Ubetinget straffri lades efter § 194 Personer under 16 Aar og i nedstigende Linje under 18 Aar, endvidere Personer under 21 Aar, som af en Ascendent ved Forførelse eller Misbrug af Afhængighed er bestemt til Samleje; naar Motiverne bl. a. begrundes dette med, at Forstaaelsen af denne Handling's Strafbarhed regelmæssig først forholdsvis sent udvikles, er dette vistnok af tvivlsom Rigtighed; men iøvrigt kunde man formentlig, bortset fra de ikke 16-aarige, nøjes med en fakultativ Straffrihed for de nævnte Personer, og denne burde da saa meget mere udstrækkes ogsaa til Søkende under de nævnte Alderstrin.

Straffen er, som allerede hjemlet i den nugældende Straffelov, lavere for Descendenten og den i Sidelinjen beslægtede — for disse to er Rammen fælles og gaar ned til Arbejdsfængsel uden Minimum — end for Ascendenten. — Som rimeligt, har ingen af Udkastene en til Strfl.s § 165 svarende Bestemmelse.

Bestemmelsen i § 192 giver en paakrævet Erstatning for den af historiske Grunde for tegnede og utilstrækkelige Bestemmelse i Strfl.s § 179 og rammer den, der ved urigtig eller ufuldstændig Fødselsanmeldelse til vedkommende Myndighed forvansker Beviset for en Persons Familiestilling. Den straffbare Handling er her indskrænket til det ene, at forvanske den normalt eneste Kilde til Bevis for en Persons familieretlige Stilling, og §'en er derfor langt mindre vidtgaaende end K. U. § 229, der handler om at unddrage en anden den ham tilkommende Familiestand eller tilvende sig

eller andre en falsk Familienstand; man maa vistnok give Motiverne til T. U. Medhold i, at dettes § 192 er tilstrækkelig, idet den suppleres ved Reglerne om Bedrageri og Barnerov.

Om § 191, der ligesom tilsvarende, men videregaaende Bestemmelser i K. U. er ny i vor Ret og tilsigter at ramme alvorligere Overgreb mod de deri nævnte Personer af en saadan Art, at de i Reglen ikke kan rammes af de almindelige Straffebud om Legemsangreb, Ærefornærmelse eller Sædelighedsforbrydelse, samt om § 193 skal her ikke gøres yderligere Bemærkninger.

I Forhold til K. U. betyder T. U. Kapitel 20 en ret betydelig Indskrænkning, bl. a. har det ikke medtaget de i forstnævnte Udkast optagne Bestemmelser om Straf for Indgaaelse af et Ægteskab, vidende om, at det paa Grund af de benyttede Former er ugyldigt, endvidere for at have ved Trusler, Svig eller andre Midler, der berettiger til at kræve Ægteskabet omstødt, bestemt nogen til Ægteskab, Bestemmelser, som er skønnet enten at være overflodige, upraktiske eller alt for vidtgaaende. Fremdeles har T. U. i dette Kapitel sammentrængt Bestemmelser, der i K. U. optog flere Paragraffer, i en enkelt, og henvist Bestemmelser som K. U. § 230 (uhjemlet Brug af Slægtsnavn) til en Lov om Forseelser.

I Forhold til den gældende Straffelov er endnu særlig at fremhæve, at T. U. ved sin Tavshed afskaffer Horsforbrydelsen, medens K. U. ikke blot havde bevaret den, men endog udvidet Strafbarheden til den ugifte Deltager i Ægteskabsbrudet. Man maa formentlig i et og alt give Motiverne til T. U. Medhold i de Betragtninger, de anfører for at afskaffe Strafbarheden af Ægteskabsbrud, og særlig maa den praktiske Kriminalist underskrive Bemærkningen om, at Bestemmelsen i Strfl.s § 159 indenfor Dommerstanden er højst upopulær og kun anvendes yderst modstræbende. Der kan tilføjes, at det næppe er muligt at konstruere et virkelig a g t-

værdigt Motiv for Fremsættelse af den Paatalebegæring, der jo i alle Tilfælde — baade efter Straffeloven og efter K. U. — er Betingelse for Horsstraffens Anvendelse.

Af Indholdet af T. U. Kapitel 21, Forbrydelser mod Kønssædeligheden, er særlig at bemærke Bestemmelserne om Voldtægt og andre Kønshedsforbrydelser. Den gældende Straffelov henregner som bekendt i § 168—169 til Voldtægt kun et ved personlig Vold eller visse kvalificerede Trusler fremtvunget Samleje, og efter Motiverne skal for Anvendelsen af den mildeste Bestemmelse (§ 169) de krævede Trusler dog være saadanne, der fremkalder »en saadan Fare for Vedkommendes hele timelige Eksistens, at en virkelig Nødstilstand kan siges at foreligge«. Samleje, aftvunget ved en under denne Grænse liggende Tvang, rammes slet ikke af Bestemmelserne for Kønshedsforbrydelser — afset fra de specielle Bud om Misbrug af overordnet Myndighed o. l. — men vil kun kunne straffes som simpel Frihedskrænkelse, eventuelt kombineret med Straf for Blufærdighedskrænkelse efter § 185. K. U. har erkendt, at denne Retsbeskyttelses Omfang er utilstrækkelig, og har ved Siden af specielle Voldtægtsregler foreslaaet en almindelig og meget vid Bestemmelse i § 201 om Straf for den, som »forskaffer sig selv eller andre Brugen af en Persons Legeme til usædeligt kønsligt Forhold uden eller mod den paagældendes Vilje, eller som ved Trusler, Frihedsberøvelse eller andre Tvangsmidler eller ved Svig eller ved Misbrug af Myndigheds-, Afhængigheds-, Pleje- eller lignende Forhold eller af Stilling som Læge, Sjælesørger eller Lærer bestemmer nogen til at lade sig bruge paa nævnte Maade«, hvortil kommer en Adgang til Strafformildelse for det Tilfælde, at det usædelige Forhold ikke bestaar i, at en Kvinde bruges eller bestemmes til Samleje. Denne § beskytter saaledes baade Kvinde og Mand og

tager Sigte baade paa Samleje og anden Konsomgang, naturlig eller unaturlig. Med Rette betegner Motiverne til T. U. en saadan Bestemmelse som altfor vidtgaende, naar efter den kan straffes f. Eks. den forlovede Mand, der ved Trusel om at »slaa op« bestemmer sin Kæreste til at tilstede sig Samleje eller anden Konsomgang, eller den, som ved Svig med Hensyn til et lovet Pengevederlag opnaar et Samleje, eller naar enhver Forførelse fra Lægens eller Præstens Side ved Misbrug af Stillingen som saadan — hvad vel næsten altid vil kunne siges at foreligge, naar den forførte er hans Patient eller har søgt ham som Sjaelesørger — altid straffes. T. U. følger derfor for saa vidt Straffelovens System og begynder med en almindelig Straffebestemmelse i § 195 for Voldtægt, omfattende de Forhold, der er Genstand for Strfl.s §§ 168—169, dog at sidstnævnte §'s Udtryk »Trusler . . . der . . . kunde anlages at medføre Fare for . . .« er erstattet med »Fremkaldelse af Frygt for . . .«, og saaledes, at der er fælles Strafferamme for de nu under Strfl.s §§ 168 og 169 fallende Forhold (Arbejdsfængsel fra 1 til 12 Aar); andet Stykke foreskriver derhos samme Straf for det i Strfl.s § 170, 1. Stk. omhandlede Forhold, at skaffe sig Samleje med en Kvinde ved i dette Øjemed at bringe hende i en Tilstand, hvori hun er ude af Stand til at modsætte sig Gerningen eller forstaa dens Betydning, et Forhold, der jo ogsaa naturligt behandles i samme § som egentlig Voldtægt. Til disse Bestemmelser slutter sig saa § 198, der sætter en lavere Straf, forsaavidt Forholdet ikke rammes af de foranstaaende strengere Bestemmelser, for 1) den, som ved Trusel om Vold, om Frihedsberovelse eller om Sigtelse for strafbart eller ærerørigt Forhold skaffer sig Samleje med en Kvinde, med hvem han ikke samlever i Ægteskab, 2) den, som har Samleje med en P e r s o n under 18 Aar, der er den skyldiges Stifbarn, Adoptivbarn, Fosterbarn eller er ham betroet til Undervisning eller Opdragelse, 3) den ved Strafanstalt, Fængsel, Fattighus, Opfostringsanstalt, Sindssyge- eller

Aandssvageanstalt*) eller lignende Indretning ansatte, som har Samleje med en i Anstalten optagen Kvinde. Som det ses, dækker 1. Led det Omraade af Tvang, hvor Straffelovens Bud om Kønshedskrænkelser svigter, medens 2. og 3. Led omhandler de Dele af den vidtgaende § 201 i K. U., som er fundet paakrævede; kun i 2. Led er der fundet Anledning til at udstrække Beskyttelsen ogsaa til unge Mænd («Person»). Systematisk og reelt synes det særdeles heldigt, at disse 3 Grupper er samlet i en fælles Bestemmelse med fælles (vid) Strafferamme som Kønshedskrænkelser af lavere Grad, til hvilken Kategori derhos yderligere kommer dels § 197 om det i Strfls. § 170, 2. Stk., omhandlede Forhold, hvor Kvindens Tilstand ikke er fremkaldt af den skyldige eller dog ikke i det usædelige Øjemed, dels § 199 om Straf for den, der ved Misbrug af en Kvindes tjenstlige eller økonomiske Afhængighed tiltvinger sig Samleje udenfor Ægteskab med hende, med Adgang til Strafforhøjelse, hvis hun er under 20 Aar, men i alle Tilfælde betinget af den forurettedes Paa-talebegæring, dels endelig § 200 om Straf for den, der tilsniger sig Samleje med en Kvinde, der vildfarende anser Samlejet for ægteskabeligt.

For den egentlige Voldtægts Vedkommende (Udkastets § 195) indføres der en Sondring mellem den almindelige Voldtægtsforbryder og den mindre almenfarlige, for hvis Vedkommende — som Motiverne udtrykker sig — det nærmest drejer sig om en Exces overfor den bestemte Kvinde, der er Genstand for hans individuelle Tilbøjelighed; derfor bestemmer § 196, 1. Stk., at for den, der har begaaet en under § 195 faldende Forbrydelse mod en Kvinde, til hvem han har staaet i et varigt Kærlighedsforhold, er Straffen Arbejdsfængsel indtil 12 Aar, men uden noget Minimum. Denne Bestemmelse omfatter ogsaa Voldtægt mod Gerningsmandens fraseparerede eller forladte Hustru. Og § 196, 2. Stk., foreskriver, at hvis Forbrydelsen er begaaet mod Gerningsmandens Hu-

*) Men ikke, som Strfls. § 167, ethvert Hospital.

stru, med hvem han samlever, er Paatalebetinget af Hustruens senest 3 Uger efter Begaaelsen fremsatte Begæring og af, at hun søger Skilsmisse eller Separation. I § 197 — der, som fornavnt, svarer til Strfls. § 170, 2det Led — opstilles for det Tilfælde, at Kvinden er Gerningsmandens med ham samlevende Hustru, de samme Betingelser og derhos, at Samlejet er opnaaet mod hendes klart tilkendegivne Vilje. Derimod er den straffbare Konsfrihedskrænkelse ved ringere Trusler efter T. U. § 198 1. udtrykkelig indskrænket til kun at angaa andre end Gerningsmandens med ham samlevende Hustru. — Det er noget ganske nyt, T. U. har indført, at lade Voldtægtsforbrydelsen omfatte ogsaa Ægteemandens paa de nævnte Maader fremtvungne Samleje med Hustruen, som han samlever med, og der vil sikkert rejse sig betydelig Modstand herimod. Dog maa man sikkert i Realiteten give de Betragtninger i Motiverne Medhold, der anføres til Begrundelse af Straf for et saadant Forhold og erkende, at der paa dette Omraade er Trang til ved Straf at beskytte Hustruen, hvorved bl. a. ogsaa opnaas, at hun dels vil kunne øve Nødværge, dels skaffe sig Politihjælp f. Eks. overfor den berusede Ægteemand, der ved direkte Vold eller Trusler herom vil fremtvinge et Samleje mod hendes Vilje. Men det synes for vidtgaaende og stridende mod den almindelige Opfattelse at stille et saadant Forhold i Klasse med almindelig Voldtægt og belægge det med samme Strafmaksimum — 12 Aars Arbejdsfængsel — som denne. Vil man ogsaa tage den Konsekvens af Opfattelsen som egentlig Voldtægt, at Hustruen ligesom en anden Kvinde, der trues med Voldtægt, kan øve det y d e r s t e Nødværge og dræbe Ægteemanden? Det forekommer mig naturligere og rimeligere og mere stemmende med en rigtig Opfattelse af Forholdets Natur, om det betragtes som et kvalificeret Tilfælde af saadan strafbar »nedværdigende Behandling« overfor Ægtefællen, som T. U. i Kapitlet om Forbrydelser i Familieforhold omhandler i § 191, hvor Straffen gaar indtil 2 Aars Arbejdsfængsel; denne § skulde da formuleres saaledes, at den udtrykkelig rummede dette

Forhold saa vel som det i Motiverne ligeledes nævnte, at der voldelig paatvinges Hustruen visse perverse Konsakter. Beskyttelsen efter § 191 synes at kunne være tilstrækkelig, og en Henførelse under denne Straffebestemmelse synes naturligere og heldigere end paa den ene Side under Voldtægtsbestemmelserne, paa den anden Side under ulovlig Tvang eller Mishandling. — Begge Udkast stryger Straffelovens Forskel i Strafferammen for Voldtægt mod berygtet og uberygtet Kvinde.

Med Hensyn til Beskyttelsen af de umodne eller dog ganske unge Personers Sædelighed bemærkes, at medens Strfls. § 173 har en absolut Aldersgrænse af 12 Aar, har K. U. § 207 derimod 14 Aar og T. U. § 201 — hvad der sikkert maa billiges — 15 Aar. Men medens de to førstnævnte kun beskytter Pigeborn under de nævnte Alderstrin, rammer T. U. Samleje med »et Barn under 15 Aar«, idet man ogsaa vil straffe Forførelsen af Dreng. Principielt kan man sympatisere hermed, men Reglen synes for vidt affattet: hvis en 14-aarig Dreng forfører en 15-aarig Pige til Samleje, kan Pigen straffes efter § 201, hvad dog synes ganske urimeligt. Begge Udkast har endvidere Straf for egentlig Forførelse af unge Personer af b e g g e Køn — altsaa afvigende fra Strfls. § 174; K. U. § 202 har her Grænsen ved 20 Aar, medens T. U. § 202 kun beskytter indtil det 18. Aar og desuden kræver, at Forførelsen er sket under Misbrug af en paa Alder og Erfaring beroende Overlegenhed.

T. U § 203 fastsætter en lavere Straf for anden kønslig Omgængelse end Samleje i samtlige de i Kapitlets foregaaende §§ ommeldte Tilfælde.

Det gamle Forbrydelsesbegreb »Omgængelse mod Naturen« (Strfls. § 177) lider i begge Udkast en væsentlig og heldig Begrænsning, idet der i dem begge kun er Tale om Straf for kønslig Usædelighed — men paa den anden Side ogsaa enhver Form herfor, ikke blot den egentlige »Omgængelse«, hvortil § 177 er indskrænket — mellem Personer af samme Køn; Perversiteter mellem Kvinde og Mand samt

crimen bestialitatis lades altsaa som saadanne ustraffede; for Personer af samme Køn begrænses efter T. U. § 204, der i det væsentlige stemmer med K. U.'s tilsvarende Bestemmelser, derhos Strafbarheden til at gælde 1) den 25-aarige, der over kønslig Usædelighed med en ikke 21-aarig af samme Køn, 2) saadan Usædelighed, naar den er ovet under Omstændigheder, svarende til de strafbare Kønshedskrænkelser mod Kvinder, samt 3) Udøvelsen for Betaling, i hvilket sidste Tilfælde dog Paatale kun sker, naar almene Hensyn kræver det. Straffen kan naturligvis gaa meget lavt ned.

I § 205 har T. U. Straffebestemmelse for Begaaelse af de i de foregaaende §§ omhandlede Forbrydelser af Uagtsomhed, dog — i Modsætning til K. U. — kun, naar denne er grov. Begge Udkast har derhos med Hensyn til de ommeldte Forbrydelser Bestemmelser om fakultativt Strafbortfald naar de paagældende senere har indgaaet Ægteskab med hinanden (T. U. § 206), og om Strafforhøjelse for Gentagelsestilfælde (§ 207).

Resten af Kapitel 21 i T. U. tager væsentlig Sigte paa Krænkelser af den offentlige Kønssædelighed eller paa Haandhævelse af den offentlige Interesse i Kønssædelighedens Opretholdelse samt paa Udbytning af andres Usædelighedserhverv. Dog erindres, at § 212 rammer dels offentlig Blufærdighedskrænkelse ved uterligt Forhold, dels saadan Krænkelse overfor Born under 16 Aar eller Personer, hvis Samtykke her til Gerningsmanden ikke var berettiget til at forudsætte; det er heldigt, at denne §, ligesom Strfls. § 185, men modsat den tilsvarende § 215 i K. U., fastholder den i Ordene »ved uterligt Forhold« liggende Artsbestemmelse og Begrænsning. Medens Strfls. § 185 hidtil, foruden at udfylde sit naturlige Omraade, har været en Nødhjælp, man maatte ty til ved Kønshedskrænkelser mod Kvinder udenfor den under Strfls. §§ 168—169 faldende Art og ved Kønssomgang mellem Personer af samme Køn udenfor Betingelserne (»Omgængelse«)

efter Strfls. § 177, vil T. U. § 212, da Udkastet som for nævnt har udfyldt disse Huller, kun finde Anvendelse paa dens naturlige Felt, hvor den paagældende ikke er Genstand for Konsakter, men kun saares i sin Følelse ved Sansindtryk, fremkaldt ved Gerningsmandens uterlige Forhold. — § 208, der omhandler Rufferi og dermed beslægtede Forhold, kræver udtrykkelig *V i n d i n g s h e n s i g t e n*, og § 209 1. Stk. om Fremme af Konsusædelighed som Mellemand kræver, at dette skal ske *e r h v e r v s m æ s s i g*, for at udelukke Straf for den, der mere tilfældig giver Anvisninger i saa Henseende, hvorhos der sættes Straf for den, der skaffer sig en *u f o r h o l d s m æ s s i g* Fordel ved at udnytte en andens Usædeligheds erhverv; herved er bl. a. tænkt paa Udleje af Værelser til ublu Priser til Prostituerede. I § 209, 2. Stk. omhandles Alfonsriet, defineret som helt eller delvist »at søge sit Underhold ved at udnytte en Kvindes Utugtserhverv«, en Formulering, der er snævrere end den tilsvarende i midlertidig Straffelov af 1. April 1911 § 4, idet den — med Rette — vil udelukke, at enhver ogsaa mere tilfældig Modtagelse af noget, der delvis tjener til Underhold (f. Eks. nogle tilfældige Maaltider, hvormed Kvinden har trakteret) skal kunne straffes som Alfons; under samme Straffebestemmelse som Alfonsriet sætter §'en det Forhold, at en Mandsperson mod Politiets Advarsel deler Bolig med en Kvinde, der driver Utugtserhverv, idet Udkastet samtidig afskaffer den i Lov af 30. Marts 1906 § 2, 2. Stk. og i K. U. hjemlede Straf for Kvinden, der under saadant Erhverv har en Mand til Huse. Da Bestemmelsernes Hensigt er at ramme det maskerede og ubevislige Alfonseri, maaske tillige at søge forebygget, at et Alfonsforhold skal opstaa, er det jo at rette Smed for Bager, naar man straffer Kvinden i Stedet for Manden, og da Straffen efter T. U. kan gaa ned til Minimum af Arbejdsfængsel og er belignet af forudgaaende Politiadvarsel, er Bestemmelsen i T. U. fuldtud forsvarlig og i alle Maader heldig. I § 210 hjemles Strafforhøjelse for Gentagelsestilfælde m. m. for de i §§ 208—9 nævnte Forhold. — §§ 211 og 213 har Bestemmel-

ser, svarende til Lov 30. Marts 1906 § 2, 2. Stk. og § 2, 1. Stk. for førstnævntes Vedkommende med den nysnævnte Indskrænkning, hvorefter det kun er det at have et Barn til Huse, som paadrager Straf for Kvinden, for sidstnævntes Vedkommende saaledes, at Ordene »stiller usædelig Levevis til Skue« i T. U. er ombyttet med »stiller Utugtserhverv til Skue«; denne Ændring begrundes ved, at de førstnævnte Ord maaske — hvad K. U.'s Motiver synes at billige — kan fortolkes saaledes, at man ad en Omvej kan naa til at straffe »forargeligt Samliv« (Strffs. § 178), hvilket Forhold som saadant T. U. med Rette vil have absolut straffrit, selv om dets Eksistens maatte forarge andre. — Ligesom T. U. med Rette ikke har nogen Bestemmelse svarende til K. U. § 216, der gaar saa vidt endog at straffe »ublufærdige« Handlinger, foretagne i en større privat Kreds af Folk, der ønsker at overvære det passerede (f. Eks. nogle Forestillinger), saaledes er endelig Kapitlets sidste Bestemmelse, § 214, rationelt indskrænket i Forhold til den tilsvarende § 218 i K. U., idet den kun straffer den, der offentliggor eller blandt Almenheden søger udbredt utugtige Skrifter, Billeder eller Genstande, mod Vederlag tilbyder eller overlader saadanne til en Person under 18 Aar, eller holder offentligt Foredrag eller foranstalter offentlig Forestilling eller Udstilling af utugtigt Indhold. Naar saaledes dels den offentlige Udbredelse og dels den erhvervs-mæssige Overladelse til umyndige rammes med Straf, er der sikkert ydet den fornødne strafferetlige Beskyttelse. Derimod synes det tvivlsomt, om Udkastet har Ret i at fastsætte simpelt Fængsel, som jo dog stadig i nogen Grad vil have Præget af custodia honesta, som strængeste Straf efter § 214: Spekulationen i det svinske kan være saa gemen, at man vil finde Arbejdsfængsel en naturlig Straf, idet Forholdet kan findes næsten lige saa graverende som et efter Udkastets § 212 (offentlig Blufærdighedskrænkelse ved uterligt Forhold) strafbart Forhold.